

Bestuurlijke afspraken tussen de Vereniging Hogescholen en de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over Wetenschap en Technologie op de pabo.

Om een impuls te geven aan het opnemen van wetenschap en technologie in de curricula van alle lerarenopleidingen basisonderwijs (pabo's) heeft de Minister van Onderwijs Cultuur en Wetenschap €8 mln. beschikbaar gesteld, zie ook haar brief aan de Tweede Kamer van 13 maart 2013. Met deze middelen kunnen pabo's zelf een goede vertaling van wetenschap en technologie naar hun curriculum maken; een vertaling die past bij de eigen identiteit en omstandigheden.

Onderwijs in wetenschap en technologie stimuleert en bestendigt een nieuwsgierige, onderzoekende en probleemoplossende houding bij kinderen. Het gaat om onderzoekend en ontwerpend leren, waarmee '21ste-eeuwse' vaardigheden worden ontwikkeld zoals creativiteit, en kritisch denken. Ook binnen de cultuureducatie staan deze houding en vaardigheden centraal. In de uitwerking van de bestuurlijke afspraken en de aansturing hierop zal daarom zorg worden gedragen voor het realiseren van verbinding op deze houding en vaardigheden.

Deze notitie bevat bestuurlijke afspraken die zijn gemaakt tussen de Vereniging Hogescholen en de Minister van Onderwijs Cultuur en Wetenschap om wetenschap en technologie te implementeren bij de opleiding tot leraar basisonderwijs. De eigen verantwoordelijkheid van de hogescholen vormt de basis van de bestuurlijke afspraken. De hogescholen pakken hun verantwoordelijkheid op. Bij deze afspraken treedt de Vereniging Hogescholen op als vertegenwoordiger van de hogescholen. Hierna volgen de bestuurlijke afspraken tussen de minister van OCW en de voorzitter van de Vereniging Hogescholen.

1. Wetenschap en technologie op de pabo

Hogescholen met één of meerdere pabo's krijgen een financiële impuls in 2014 en 2015 te benutten voor activiteiten in het studiejaar 2014-2015 en studiejaar 2015-2016. Deze middelen worden verstrekt met het doel dat vanaf studiejaar 2015-2016 wetenschap en technologie opgenomen is in het curriculum van alle opleidingen tot leraar basisonderwijs en dat er vanaf datzelfde collegejaar de eerste leerkrachten afstuderen die onderwijs in wetenschap en technologie kunnen geven.

Om dit doel te bereiken wordt van pabo's verwacht dat zij:

- wetenschap en technologie opnemen in het curriculum, niet als apart vak, maar als integraal onderdeel van tenminste aardrijkskunde, geschiedenis en natuur en techniek. Studenten die starten in collegejaar 2015-2016 krijgen onderwijs in wetenschap en technologie.
- pabo-docenten gedegen professionaliseren zodat pabodocenten in staat zijn om studenten te onderwijzen in het geven van wetenschap en technologie;
- een inhaalslag verzorgen voor studenten die voor studiejaar 2015-2016 zijn begonnen met de opleiding tot leraar basisonderwijs.

1a Randvoorwaarden

Aanpassen curriculum

In het kader van het Techniekpact van mei 2013 wordt er door Het Nationaal Expertisecentrum Leerplanontwikkeling (SLO) een leerlijn wetenschap en technologie voor het primair onderwijs uitgewerkt. Dit is een vakoverstijgende leerlijn binnen de vakken van het leergebied Oriëntatie op jezelf en de wereld (OJW: aardrijkskunde, geschiedenis en natuur & techniek), waarin verbindingen worden gelegd naar andere vakken, met name naar taal, rekenen en kunst en cultuur. Deze leerlijn wordt ontwikkeld op basis van een leerplankader wetenschap en technologie. Dit leerplankader is gereed eind maart 2014.

De pabo's hebben aangegeven behoefte te hebben aan richtlijnen waar (aankomende) leerkrachten aan moeten voldoen om onderwijs te geven in wetenschap en technologie. Daarom stelt de SLO ook richtinggevende handreikingen op voor het OJW-W&T programma in de major, minor, inductie- en post-initiële fase van de pabo die aansluiten bij de huidige kennisbases voor de OJW-vakken. SLO zal vanaf maart 2014 starten met de uitwerking in handreikingen, waarbij ze zal aansluiten bij de kennisbases die voor de opleidingen zijn beschreven (zie Advies van de Commissie Kennisbasis Pabo, Een goede basis, 2012). Het verzoek aan pabo's is om gebruik te maken van deze

handreikingen. De handreikingen zullen voldoende ruimte bieden voor (de behoefte aan) regionale variatie tussen pabo's. Voor de handreikingen worden bestaande werkwijzen van Wetenschap en Technologie op de pabo bestudeerd en waar bruikbaar meegenomen. De handreikingen zullen eind augustus gereed zijn.

Professionaliseren pabodocenten

Voor het professionaliseren van pabodocenten geldt het volgende: Alle pabodocenten moeten inzien en begrijpen wat wetenschap en technologie onderwijs inhoudt, aangezien wetenschap en technologie vakoverstijgend is en gaat om zowel kennis, houding als vaardigheden. Docenten die binnen de pabo's wetenschap en technologie gaan geven dienen in ieder geval een gedegen scholings-/trainingstraject ondergaan te hebben. De wijze waarop individuele pabo's hun eigen docenten (bij)scholen wordt overgelaten aan de pabo's zelf.

Inhaalslag 3^e + 4^e-jaars studenten

Voor studenten die vóór het schooljaar 2015-2016 aan de pabo zijn begonnen moet een inhaalslag wetenschap en technologie verzorgd worden.

2. Financiering

De financiële impuls voor het integreren van wetenschap en technologie wordt verstrekt aan hogescholen met één of meerdere pabo's door middel van het ophogen van de lumpsum. Van het bedrag ad € 8 mln. is € 0,9 mln. bestemd voor ondersteunende en voorbereidende activiteiten. Het resterende bedrag ad € 7,1 mln. wordt als volgt over de hogescholen verdeeld:

2014:

- € 600.000,- voor het aanpassen van het curriculum, met een gelijke verdeling over de 25 instellingen die een opleiding tot leraar basisonderwijs verzorgen wat betekent dat iedere hogeschool € 24.000,00 ontvangt.
- € 2.500.000,- voor het professionaliseren van pabo-docenten, wordt verdeeld over deze hogescholen op basis van het aantal bekostigde ingeschrevenen bij de opleiding tot leraar basis onderwijs (situatie per 1 oktober 2012).

2015:

- € 4.000.000,- voor het verzorgen van een inhaalslag voor studenten die in het studiejaar 2015-2016 zijn begonnen aan de opleiding tot leraar basisonderwijs, wordt verdeeld over de hogescholen met deze opleiding op basis van het aantal bekostigde ingeschrevenen bij deze opleiding, eveneens per 1 oktober 2012.

Verantwoording

Om vast te stellen of er voldoende voortgang is wat betreft de ambitie worden de volgende afspraken over verantwoording gemaakt.

Jaarverslag

Verantwoording over de realisatie van de afspraken vindt plaats via de jaarverslagen van de hogescholen. Dat sluit aan bij het uitgangspunt dat verantwoording zoveel mogelijk integraal plaatsvindt en dat de administratieve lasten zo beperkt mogelijk worden gehouden. De verantwoording van de inzet van de rijksbijdrage geschiedt overigens op de reguliere wijze via de jaarrekening en het jaarverslag conform de Richtlijn jaarverslaglegging onderwijs.

Evaluatie

In het voorjaar van 2017 vindt er een evaluatie plaats. Deze wordt uitgevoerd door een onafhankelijke en deskundige commissie. Doel van deze evaluatie is in beeld te krijgen in hoeverre wetenschap en technologie is ingevoerd op de afzonderlijke opleidingen: heeft de implementatie effect op de kennis, houding en vaardigheden van pabodocenten en toekomstige leraren? In het najaar van 2015 wordt er een procesevaluatie uitgevoerd om een duidelijk beeld te krijgen van hoe de implementatie verloopt en eventueel om tijdig bij te kunnen sturen.